

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 11/3 2022 s. 1130-1149, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN UZAKTAN TÜRKÇE ÖĞRENİMLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Ömer Faruk IŞIK*

Pınar IŞIK**

Geliş Tarihi: Nisan, 2022

Kabul Tarihi: Temmuz, 2022

Öz

Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid-19 salgınından sonra tüm dünyaya hızla yayılan hastalık sebebiyle dünyadaki hareketlilik durma noktasına gelmiştir. Bu durumdan en çok yaklaşık 2 milyar öğrencinin eğitim öğretim hayatı etkilenmiştir. Bir anda kesintiye uğrayan yüz yüze eğitim yerini uzaktan eğitime bırakarak bazı kurumları, öğretmenleri ve öğrencileri hazırlıksız yakalamıştır. Bu çalışma da zorunlu uzaktan eğitime geçildikten sonra yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yaşadığı deneyimleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Durum çalışması ile yürütülen bu araştırmada "Yarı yapılandırılmış Covid19 sonrası uzaktan Türkçe öğrenimi anketi" ile 307 öğrenciden veri toplanmış ve veriler yüzde frekans, betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre daha önce çoğunun uzaktan eğitimle bir dil öğrenmediği tespit edilen öğrencilerin motivasyonlarının orta seviyede olduğu, derse sesli olarak katıldıkları, uzaktan eğitimin en çok konuşma becerisine fayda sağladığı ve öğretmenlerinin bu konuda başarılı olduklarını düşündükleri saptanmıştır. Fakat olumlu yönlerine rağmen öğrencilerin çoğunun yüz yüze eğitimi daha faydalı buldukları ve pandemiden sonra yine yüz yüze eğitimi tercih edecekleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Covid-19, Acil uzaktan Türkçe öğrenimi, öğrenci deneyimleri.

AN EVALUATION ON DISTANCE TURKISH LEARNING BY LEARNERS OF TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Abstract

After the Covid-19 pandemic that emerged in Wuhan, China in December 2019, the mobility in the world has come to a standstill due to the disease spreading rapidly all over the world. The educational life of approximately 2 billion students was affected the most by this situation. Face-to-face education, which was suddenly interrupted, left its place to distance education, catching some institutions, teachers, and students unprepared. This study aimed to establish the experiences of students who learn Turkish as a foreign language

* Öğr. Gör.; Zhejiang International Studies University, Doğu Dilleri Fakültesi, Türkçe Bölümü, omerfarukisik@zisu.edu.cn

** Öğr. Gör.; Zhejiang International Studies University, Doğu Dilleri Fakültesi, Türkçe Bölümü, pinarisik@zisu.edu.cn

Araştırmanın Etik Kurulu İzni: İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulu, 02.07.2020 tarih ve 2020/6 sayılı karar.

after transitioning to compulsory distance education. In this research conducted as a case study, data were collected from 307 students with the "Semi-Structured Distance Turkish Learning Questionnaire after Covid-19" and the data were analyzed by percentage, frequency, and descriptive analysis method. According to the findings, it was determined that the motivation of the students, most of whom had not learned a language through distance education before, was at a moderate level, they attended the lesson aloud, distance education mostly benefited speaking skills, and their teachers thought that they were successful in this regard. However, despite its positive aspects, it was concluded that most of the students found face-to-face education more beneficial and they would still prefer face-to-face education after the pandemic.

Keywords: Covid-19, emergency distance Turkish learning, student experiences.

Giriş

Bu çalışma da sürecin en önemli ayaklarından biri olan öğrenci görüşleri bağlamında Covid19 salgını sonrası Türkçe öğretim merkezlerinde yürütülen Türkçe öğretimine odaklanmıştır. Bu bağlamda araştırmada Covid19 sonrası acil uzaktan Türkçe öğretimine yönelik öğrenci deneyimleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Çünkü uzaktan eğitimin uygulaması ile ilgili olarak eğitim sürecinin en önemli aktörü olan öğrenci görüşlerinin alınarak değerlendirilmesi, araştırmalar sonucunda elde edilecek bulgulara göre hem devam eden süreçlerin yeniden yapılandırılması hem de geleceğe dönük çalışmaların şekillendirilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Öyle ki Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Covid19 salgınından sonra tüm dünyaya hızla yayılan hastalık sebebiyle dünyadaki hareketliliğin durma noktasına gelmesi ile yaklaşık 2 milyar öğrencinin eğitim öğretim hayatı farklı bir sürece taşınmıştır. Bir anda kesintiye uğrayan yüz yüze eğitim yerini uzaktan eğitime bırakarak bazı kurumları, öğretmenleri ve öğrencileri hazırlıksız yakalamıştır.

Teknolojideki değişimlerin etkisi ile zaman ve mekândan kaynaklanan kısıtlara farklı araç ve araçlarla geliştirilen çözümler, bireyin ve toplumun ihtiyaçlarına bağlı olarak eğitim-öğretimde de yeni uygulamaları beraberinde getirirse de Covid-19 salgını, tüm dünyadaki eğitim sürecini normal seyrinden koparmış ve bambaşka bir sürece maruz bırakmıştır. (Özarslan ve Ozan, 2021, s. 24). Bu bağlamda dünyadaki bazı uzaktan eğitim uygulamalarının 1800'lü yıllara dayandırılan başlangıç tarihleri ve ilk uygulamalarına bakıldığında yaklaşık 200 yıl önce başlayan uzaktan eğitim faaliyetlerinin bugüne kadar bir zorunluluk arz etmediği için özellikle kurumların eğitim öğretim anlayışları ve öğrencilerin ihtiyaçları çerçevesinde şekillendiği söylenebilir. Çünkü "Uzaktan eğitim, öğretme işlevinin öğrenmeden genellikle farklı bir yerde gerçekleştiği, özel kurumsal bir organizasyonun yanı sıra teknolojiler aracılığıyla iletişimin gerektiği planlı öğrenme ve öğretmedir" (Moore ve Kearsley 2012, s. 2). Greenberg (1998, s. 36) ise çağdaş uzaktan öğrenmeyi "Uzaktan öğrenenlere ulaşmak için geniş bir teknoloji yelpazesini kullanan ve öğrenen etkileşimini ve öğrenmenin belgelendirilmesini teşvik etmek üzere tasarlanmış planlı bir öğretme/öğrenme deneyimi" olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda uzaktan öğretim faaliyetleri, öğretmenler ve öğrencilerin farklı zaman ve mekânlarda bulunmalarından dolayı, derslerin işlenmesi ve öğrenmenin kolaylaştırılması için bilgi teknolojilerini aktif bir şekilde kullanmalarına (Valentine, 2002) ek olarak takip edilmesi gerekli olan bir müfredat, etkileşim ve geçerli-güvenilir bir ölçme değerlendirme içermesi nedeni ile dersleri planlı ve etkileşimli bir biçimde gerçekleştirmeyi gerekli kılar.

Her ne kadar uzaktan öğretim kolay bir süreç olmasa da Karadağ ve Yücel (2020)'in de belirttiği üzere son on yıldır YÖK'ün örgün programların %30'una kadar uzaktan eğitim yapılmasına izin vermesi ve yükseköğretimin geleceği konusundaki uluslararasılaşma bağlamında dijitalleşmeye önem vermesi nedeni ile üniversitelerin uzaktan eğitime çok yabancı oldukları söylenemez fakat her üniversitenin uzaktan öğrenme altyapısını oluşturan ve uzaktan eğitimin en temel bileşenlerden olan “Öğrenme Yönetim Sistemleri” ile “Çevrimiçi Toplantı ve Ders Sunum Araçları” tam anlamı ile hazır ve yeterli donanıma sahip olmadığı için özellikle öğrenme materyali sunma, sunulan öğrenme materyalini paylaşma ve tartışma, dersleri yönetme, ödev alma, sınavlara girme, ödev ve sınavlara ilişkin geribildirim sağlama, öğrenme materyallerini düzenleme, öğrenci, eğitmen ve sistem kayıtlarını tutma, raporlar alma gibi pek çok açıdan sıkıntılarla karşılaşmıştır (Süral, 2015, s. 84-85). Buna aynı zamanda akademik personellerin ve öğrencilerin dijital yeterlikleri de eklenince uzaktan eğitim faaliyetleri sık sık aksamalar yaşanarak yürütülmüştür. Bu bağlamda uzaktan eğitimde motivasyon kaybı, ölçme ve değerlendirmenin olmaması, internet ve bilgisayar gibi kaynakların yetersizliği, eğitimde fırsat eşitsizliği oluşturması, iletişim ve etkileşim yetersizliği, teknik problemler, sosyalleşme yetersizliği ve uzaktan eğitim sürecine hazırlıksız olma durumları (Özdoğan ve Berkant, 2020, s. 13) üniversiteler bünyesinde faaliyet gösteren Türkçe öğretim merkezlerinde yapılan Türkçe öğretimi için çok daha fazla etkileyici olmuştur. Zira ilgili merkezler uluslararası öğrencilerin Türkçe öğrenme süreçlerinin aksamaması adına her ne kadar uzaktan eğitimlere başlamışsa da süreçte çeşitli sıkıntılar ile karşılaşmıştır. Çünkü ilgili hedef kitlenin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmesi, öğretmenlerin uzaktan Türkçe öğretimi konusundaki tecrübe eksikliği, uzaktan Türkçe öğretimine yönelik materyal eksikliği ve üniversiteler tarafından uzaktan öğretim faaliyeti için kullanılan “Öğrenme Yönetim Sistemleri”nin dil öğretiminde bir bütün olarak ele alınıp öğrenciye kazandırılması gereken dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinin tamamını etkileşimli bir şekilde öğretme ve ölçme açısından yeterli olmaması, uzaktan dil öğretiminin senkron (eş zamanlı) bir şekilde yürütülmesi gerekliliği, Türkçe öğrenen ve öğretenlerin, uzaktan yabancı dil öğrenme ve öğretme deneyimleri, uzaktan dil öğrenim ve öğretimine bakışları, teknoloji kullanabilme yeterliği ve teknolojiye erişim vb. hususlar dil öğrenimi ve öğretiminde uzaktan öğrenme sürecini doğrudan etkileyen hususlardır.

Adıyaman (2002, s. 96)'ın da belirttiği gibi “Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi özel öğretim yöntemleri gerektirir ve coğrafik ile yönetsel faktörlerin uzaktan eğitimi tercih edilir hale getirdiği durumlarda yabancı dil öğrenim sürecinde yoğun bir biçimde etkileşimli iletişim sağlanması başarı için son derece önemlidir.”. Aynı şekilde “Web tabanlı uzaktan dil öğretim programı tasarlamak, hazırlamak ve uygulamak son derece zor bir iştir. Web tabanlı uzaktan dil öğretimi, dil öğretimi alanında çalışan eğitimciler ile teknoloji alanında çalışan uzmanları bir araya getiren disiplinler arası bir çalışmadır.” (Pilancı, 2015, s. 261). Bu nedenle dil öğretiminde etkili bir uzaktan öğretimin kolay bir husus olmadığına altını çizmiştir. Bu bilgilere ek olarak uzaktan öğretimle dil öğrenimi söz konusu olduğunda, uzaktan eğitim, Türkçenin ikinci/yabancı dil olarak öğretiminde yeni bir olgu değildir (Moralı, 2021). Özellikle Anadolu Üniversitesi tarafından faaliyete geçirilen Uzaktan Türkçe Öğretim Programı (TSP) Yunus Emre Enstitüsü “Türkçe Öğretim Portalı”, Yaşar Üniversitesi “Türkçe Öğreniyorum” platformları da Türkçenin uzaktan öğreniminde ve öğretiminde kullanılan önemli platformlar olsa da (Ozan ve Göçmenler, 2018, s. 130) ciddi eksikliklerin olduğu da önemli bir gerçektir. Bu eksiklikler sebebi ile üniversiteler tarafından kullanılan uzaktan öğretim programlarının Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılması, süreçte çeşitli aksaklıklara neden

olmaktadır (Boylu ve Arslanbaş, 2021). Çünkü Pilancı (2015, s. 261)'nın da belirttiği gibi, “Web tabanlı uzaktan dil öğretim programı tasarlamak, hazırlamak ve uygulamak son derece zor bir iştir. Böyle bir programın tasarımı, basit araçlar kullanarak bir dizi seçmeli ve boşluk doldurma alıştırmaları hazırlamak anlamına gelmemektedir; gerçek anlamda bir web tabanlı uzaktan dil öğretim programı bundan çok daha fazlasını içermektedir.”. Bu çerçevede uzaktan eğitim sürecinde eğitim veren öğretim elemanlarının teknoloji konusunda yetersiz olması (Sezgin, 2021; Ülger, 2021) üniversitelerin uzaktan eğitimi sağlarken yaşadığı teknik alt yapı problemlerinin olması (Afşar ve Büyükdoğan, 2020) öğrencilerin uzaktan eğitimde kullanılan bilgisayar, internet gibi materyallere sahip olma konusunda eksik kalmaları (Selçuk, Gencer ve Karataş, 2021; Yıldırım Şahin, 2021), öğrencilerin ders esnasında odaklanamama ve motivasyon düşüklüğü yaşamaları (Demirçelik, Mert ve Yıldırım, 2021; Saltürk ve Güngör, 2020), eski ders çalışma oranlarına göre öğrencilerin ders çalışma düzeninin değişmesi, azalması (Karagöz, Ağadayı ve Ayhan Başer, 2020) gibi durumlarla Covid-19 sonrası acil uzaktan Türkçe öğretiminde de karşılaşılıp karşılaşılmadığına yönelik öğrenci deneyimlerine odaklanılmış ve aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Acil uzaktan Türkçe öğrenenlerin;

- Türkçeyi uzaktan öğrenmeye,
- Öğretim sürecinde yeterli materyale sahip olup olmamaya,
- Uzaktan öğretimde motivasyon durumlarına,
- Öğretmen yeterlikleri ve öğretmen iletişimine,
- Uzaktan öğretimde kamera kullanma, dersi takip etme ve derse katılıma,
- Uzaktan öğretimin en fazla hangi beceriyi geliştirdiğine,
- Uzaktan öğretimin devamlılığına,
- Uzaktan öğretimin olumlu ve olumsuz yönlerine yönelik deneyimleri nasıldır?

Yöntem

Covid-19 salgını, tüm dünyadaki eğitim sürecini normal seyrinden koparmış ve bambaşka bir sürece maruz bırakması sebebi ile uzaktan öğretimde karşılaşılan durumların analizi önem kazanmıştır. Bu bağlamda araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması; güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada da zorunlu uzaktan eğitime geçildikten sonra B1 ve üzeri düzeyde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yaşadığı deneyimleri tespit etmek amaçlandığından durum çalışması deseni ile tasarlanmıştır.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmada öğretmenlere veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan “Covid19 sonrası uzaktan Türkçe eğitimi yarı yapılandırılmış anket formu” ile toplanmıştır. Form 2 bölüm ve 23 sorudan oluşmakta olup ilk bölümdeki 6 soru öğrencilerin kişisel bilgilerini, ikinci bölümdeki 17 soru ise uzaktan Türkçe öğrenimine yönelik görüşlerini tespit etmeye yöneliktir. Bir araştırmada anket aracılığı ile hedef kitlenin demografik özellikleri ve bir konu hakkındaki görüşlerinin tespit

edilebilmesi (Büyüköztürk, 2005) nedeniyle ilgili çalışmada anket kullanılmıştır. Bu bağlamda ilgili anketin hazırlanması dört aşamada yapılmıştır. Birinci aşamada Covid19 sonrası uzaktan Türkçe öğretiminde yaşanan sıkıntılar araştırılmış ve derlenen bulgulardan hareketle anket geliştirmenin ikinci aşaması olan madde yazımına geçilmiştir. İlgili maddeler yazılıp taslak form oluşturulduktan sonra uzman görüşüne başvurulmuş ve uzmanlardan maddeleri hem içerik hem de dil kontrolü açısından değerlendirmeleri istenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda son şekli verilen anket öğrencilere Google Formlar aracılığı ile uygulanmıştır. Anketin uygulanması için İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulunun 02.07.2020 tarihli ve 2020/6 sayılı kararıyla ilgili izin alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler Excel tablosuna aktarılmış ve yüzde (%) frekans (f) yapılarak tablolar aracılığı ile anlamlı bir bütün oluşturularak yorumlanmıştır. Araştırmanın nitel verilerinin toplanması için kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen verilerin analizinde ise betimsel analizden yararlanılmıştır. Bu yaklaşıma göre, elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 256). Bu bağlamda toplanan veriler her katılımcı etik kurallar gereği numaralandırılarak kodlanmıştır. Düzenlenen veriler araştırmada cevap aranan sorular bağlamında analiz edilmiştir. Buna ek olarak elde edilen nitel bulgular doğrudan ya da dolaylı alıntılarla desteklendikten sonra son aşamada ilişkilendirilmeler yapılmış ve anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde sunulmuştur.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu üniversitelere bağlı Türkçe Öğretim Merkezlerinde öğrenim gören B1, B2 ve C1 sınıfı yabancı uyruklu öğrenciler oluşturmuştur. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, çoğu zaman araştırmacının diğer örnekleme yöntemlerini kullanma olanağının bulunmadığı durumlarda kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 141). Toplam 307 öğrencinin katıldığı araştırmada katılımcı bilgileri aşağıdaki gibidir.

Öğrencilere ait bilgiler

Tablo 1: Katılımcı Öğrencilerin Ülke Bilgileri

Suriye (72)	Filistin (22)	Türkmenistan (17)	Kazakistan (14)	Somali (18)
Çad (12)	İran (12)	Kenya (9)	Afganistan (8)	Arnavutluk (8)
Irak (7)	Azerbaycan (6)	Cezayir (6)	Mısır (6)	Yemen (6)
Fas (5)	Ürdün (5)	Cibuti (4)	Endonezya (4)	Etiyopya (3)
Gürcistan (3)	Mali (3)	Özbekistan (3)	Rusya (3)	Sudan (3)
Gine (2)	Kamerun (2)	Kosova (2)	Libya (2)	Lübnan (2)
Malezya (2)	Nijerya (2)	Sierra Leone (2)	Uganda (2)	Zimbabve (2)
Bosna Hersek (1)	Burkina Faso (1)	Çin (1)	Fildişi Sahili (1)	Filistin (1)
Gana (1)	Güney Afrika (1)	Kanada (1)	Kırgızistan (1)	Kore (1)
Lesoto (1)	Moğolistan (1)	Moldova (1)	Mozambik (1)	Pakistan (1)
Sırbistan (1)	Tacikistan (1)	Tunus (1)	Ukrayna (1)	Vietnam (1)
Zambiya (1)	Diğer (5)			

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya, ağırlıklı katılım Suriyeli öğrenciler olmak üzere Orta Doğu, Afrika, Asya, Amerika, Balkanlar gibi farklı coğrafyalardan öğrencilerin katıldığı görülmektedir. Tablonun sonunda yer alan “Diğer (5)” ifadesi araştırmaya katılan öğrencilerin ülkelerini yazmamaları sonucu elde edilen bulgudur.

Tablo 2: Öğrencilerin Türkiye’de Bulunma Durumları

0-2	2-4	4+
%72,2	%8,8	%14

Yukarıdaki tabloya göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%72,2) 0-2 yıl arasındaki bir süreçte Türkiye’de oldukları görülmektedir. 4 yıldan fazla zamandır Türkiye’de yaşayan öğrenci yüzdesi %14 iken 2 ila 4 yıl arasında olanların yüzdesi ise %8,8 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Türkçe Seviyesi

B1	B2	C1
%22,5	%48,5	%29

Tablo 3’e göre araştırmaya katılan öğrencilerin Türkçe seviyelerine bakıldığında sırasıyla %48,5 B2, %29 C1 ve %22,5 B1 olduğu saptanmıştır.

Tablo 4: Öğrencilerin Teknolojiyi Sevme Durumu ve Dil Öğretimine Faydasının Olup Olmadığına Dair Bilgiler

	Bilgiler		
	Evet	Hayır	Kısmen
Teknolojiyi seviyor musunuz?	%89,9	%10,1	-
Dil öğretiminde teknoloji faydalı mı?	%65,1	%8,8	%26,1

Araştırmaya başlamadan önce öğrencilere “Teknolojiyi seviyor musunuz?” ve “Dil öğretiminde teknolojinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?” şeklinde sorular sorulmuştur. Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin çoğunun (%89,9) teknolojiyi sevdiği görülürken yine çoğunun (%65,1) dil öğretiminde teknoloji kullanmanın faydalı olduğu görüşünü benimsedikleri tespit edilmiştir. Bu bağlamda araştırma teknolojiyi seven ve dil öğretiminde teknoloji kullanmanın faydalı olduğu görüşünü benimseyen grupla yapıldığı için elde edilen bulguların Türkçenin yabancı dil olarak acil uzaktan öğretimi açısından oldukça önemlidir.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin pandemi sırasında uzaktan Türkçe öğrenmeye yönelik görüşleri incelenmiştir.

1. Öğrencilerin pandemi öncesinde uzaktan eğitim ile ders alıp almadıkları, uyum süreçleri ve uzaktan öğretimle Türkçe öğrenilme düşüncelerine ilişkin bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin daha önce uzaktan öğretimle ders alıp almama durumları ve uzaktan eğitim olarak aldıkları Türkçe derslerine adapte olma ile Türkçeyi uzaktan öğrenilme durumları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin Uzaktan Öğretime Karşı Bakış Açıklarına Yönelik Durumlar

	Evet	Hayır
Daha önce uzaktan öğretimle bir dil öğrendiniz mi?	%19,5	%80,5
Uzaktan öğretime uyum sağlamak sizin için kolay mıydı?	%54,4	%45,6
Sizce uzaktan öğretimle Türkçe öğrenilebilir mi?	%64,8	%35,2

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin %80,5'inin daha önce uzaktan öğretimle herhangi bir ders almadıkları görülmektedir. Buna rağmen verilen Türkçe derslerinde uzaktan öğretime olan uyum süreçlerinin %54,4 oranında kolay olduğunu vurgulamaktadırlar. Verilere bakıldığı zaman yine öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%64,8) uzaktan öğretim olarak Türkçenin öğrenilebileceğini düşündükleri tespit edilmiştir. Büyük çoğunluk pandemi öncesi bu şekilde bir dil öğrenimi gerçekleştirirse de oluşan şartlara uyum sağlamada zorlanmamaları ve olumlu bakış açıları dikkat çekmiştir.

2. Öğrencilerin uzaktan öğretim için yeterli materyalinin olup olmamasına ilişkin bulgular

Yabancı dil olarak uzaktan öğretim ile Türkçe öğrenen öğrencilerin bilgisayar, internet gibi yeterli materyalinin olup olmamasına ilişkin tablo aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Uzaktan Öğretim İçin Yeterli Materyalinin Olup Olmaması Durumu

	Evet	Hayır
Uzaktan öğretim için yeterli imkânınız var mı?	%76,9	%23,1

Yukarıdaki tabloya göre uzaktan öğretim ile Türkçe öğrenen öğrencilerin %76,9'unun yeterli materyale sahip olduğu saptanmıştır. %23,1'lik kesimin ise bilgisayar ve internet konusunda problem yaşadığı görülmektedir. Eksik materyal ise öğrencilerin ders esnasında sıkıntılar yaşaması ve öğrenimini tam anlamıyla gerçekleştirememesi gibi problemler ortaya çıkarabilir.

3. Öğrencilerin uzaktan öğretimde motivasyon durumlarına yönelik bulgular

Uzaktan öğretim ile Türkçe öğrenen öğrencilerin motivasyonlarının ne seviyede olduğu aşağıda açıklanmıştır.

	Düşük	Orta	Yüksek
Motivasyon seviyesi	%16,6	%70,4	%13

Tablo 7'ye göre öğrencilerin uzaktan öğretim şeklinde işledikleri derslerde çoğunluğun (%70,4) motivasyon seviyesi orta düzeydedir. Bu süreçte öğrencilerin motivasyonlarını etkileyen pandemi sırasında yaşananlar, evden dışarı çıkamama, sosyal medyada sürekli hastalığın gündem olması gibi birçok faktör sayılabilir.

4. Uzaktan öğretimde öğretmene ilişkin bulgular

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin ders esnasında kamera açıp açmadıkları ve uzaktan öğretimdeki başarı durumlarına ilişkin bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 8: Uzaktan Öğretimde Öğretmen Yeterliliği ve İletişimine Yönelik Durumlar

	Evet	Hayır	Kısmen
Öğretmeniniz uzaktan öğretim konusunda başarılı mı?	%70,4	%4,2	%25,4
Uzaktan öğretimde öğretmeninizi görebiliyor musunuz?	%93,2	%6,8	-

Öğrencilerin yanıtlarına göre uzaktan öğretim ile Türkçe öğreten öğretmenlerin %70,4'ünün bu konuda başarılı olduğu görülmektedir. Ayrıca %93,2'sinin de ders esnasında kameralarını açarak öğrenciyle iletişime girdiği tespit edilmiştir. Bu yönüyle bakıldığında öğretmenlerin teknolojiye uyum sağladığı söylenebilir.

5. Uzaktan öğretimde öğrenciye ilişkin bulgular

Bu problem altında öğrencilerin ders esnasında kameralarını kullanıp kullanmamaları, dersi takip durumları ve ne şekilde derslere katıldıkları incelenmiştir.

1. Öğrencilerin ders sırasında kameralarını kullanıp kullanmama durumlarına ilişkin bulgular

Tablo 9: Öğrencilerin Kameralarını Kullanıp Kullanmama Durumları

	Evet	Hayır
Uzaktan öğretimde kameranızı açıyor musunuz?	%33,6	%66,4
Kullandığımız sistem izin verse kameranızı açmak ister misiniz?	%55	%45

Yukarıdaki tablo incelendiğinde ders esnasında öğrencilerin çoğunun (%66,4) kameralarını açmadıkları görülmüştür. Diğer soruya bakıldığında ise bazı öğrencilerin kameralarını açamama sebebinin kullandıkları sistemin buna izin vermemesi olarak ortaya çıkmıştır. Eğer uzaktan öğretim sistemi çoklu kamera kullanımına izin verse ilk soruya “hayır” diyen öğrencilerin bir kısmının kameralarını açacakları tespit edilmiştir. Kamera açmak istemeyen öğrenciler ise evde rahat bir ortamda bazen pijamalarıyla bazen çay, kahve içerek ders dinlediklerinden dolayı kameralarını açmak istememişlerdir. Ö29 kodlu öğrenci “Rahatça katılabiliriz. Ders alırken çay, kahve içebiliriz. Yatakta ders dinleyebiliriz.” ifadesiyle örnek gösterilebilir.

2. Öğrencilerin dersi takip edebilme durumlarına ilişkin bulgular

Tablo 10: Öğrencilerin Dersi Takip Edebilme Durumları

	Evet	Hayır
Derslerinizi takip etmekte zorlanıyor musunuz?	%43	%57

Tablo 10’a göre uzaktan öğretim ile Türkçe öğrenen öğrencilerin %57’si dersi takip etmekte zorlanmadıklarını ifade ederken %43’ü ise zorlandıklarını belirtmişlerdir. Dersi takip etmekte zorlanan öğrencilerin ders sırasında internetlerinin kötü olması, yine internetten dolayı öğretmenlerinin sesini net duyamıyor olmaları gibi aksaklıklardan kaynaklı olduğu “olumsuz düşünceler” problemi altında verilmiştir.

3. Öğrencilerin uzaktan öğretimde derslere katılıp katılmama ve nasıl katıldıklarına ilişkin bulgular

Bu alt problemde öğrencilerin derslere katılmaları veya katılmamaları ile katılan öğrencilerin video, ses, yazılı gibi araçlardan hangilerini kullanarak derse katılım sağladıkları incelenmiştir.

Tablo 11: Öğrencilerin Derse Katılım Durumları

	Evet	Hayır	
Derslere katılıyor musunuz?	%89,9	%10,1	
	Video	Ses	Yazılı
Derslere nasıl katılıyorsunuz?	%48,9	%56,7	%33,2

Tablo 11 incelendiğinde öğrencilerin %89,9'u derse katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu katılımların çoğu (%56,7) sesli katılım olmuştur. Video, ses ve yazılı araçların yüzdelik dağılımlarının oransız görünmesinin sebebi öğrencilere çoklu cevap hakkı tanınmış olmasından dolayıdır.

6. Uzaktan öğretimin desteklediği beceriye ilişkin bulgular

Bu problem altında uzaktan öğretimin, öğrencilerde dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinden hangisini daha çok destekleyip geliştirdiği ele alınmıştır.

Tablo 12: Uzaktan Öğretimin Faydalı Olduğu Beceri

	Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
Sizce uzaktan öğretim hangi beceri için daha faydalı?	%39,4	%16,3	%32,6	%11,7

Uzaktan öğretim ile Türkçe öğrenen öğrencilere göre sistemin faydalı olduğu becerilerden ilki %39,4 ile dinleme ikincisi ise %32,6 ile konuşmadır. Ö168 kodlu öğrenci “Dinleme için çok iyi. Birçok ses ve video dinliyorum, hocamı çok dinliyorum ve geliyor.” ifadesi ile dinleme becerisine katkısından bahsetmiştir. Ö223 kodlu öğrenci ise “Çok sohbet ediyoruz.” diyerek konuşma becerisine katkısını vurgulamıştır.

7. Uzaktan öğretimin devamlılığına ilişkin bulgular

Bu problem altında uzaktan öğretim ve yüz yüze öğretimden öğrencilerin hangisini tercih ettiği ve pandemiden sonra uzaktan öğretime devam etmek isteyip istemedikleri incelenmiştir.

1. Uzaktan ve yüz yüze öğretimden hangisinin faydalı olduğuna ilişkin bulgular

Tablo 13: Uzaktan Öğretim Ve Yüz Yüze Öğretimin Fayda Durumu

	Uzaktan Öğretim	Yüz Yüze Eğitim
Sizce uzaktan öğretim mi daha faydalı yoksa yüz yüze eğitim mi?	%5,8	%94,2

Tablo 13'e bakıldığında öğrencilerin %94,2'lik gibi büyük çoğunluğunun yüz yüze eğitimi daha faydalı bulduğu tespit edilmiştir. Ö220 kodlu öğrenciye göre “Uzaktan öğretimde öğrenci derse odaklanmada zorluk yaşıyor ve sonra dersten sıkılmaya başlıyor. Fakat yüz yüze eğitimde derse çok daha kolay odak sağlanabiliyor.” Yine Ö44 kodlu öğrenci “Yüz yüze eğitimde daha çok ve detaylı soru sorabiliriz.” diyerek uzaktan eğitimin bu konuda yetersiz olduğunu vurgularken Ö45 kodlu öğrenci “Bazı öğretmenler bilgisayar kullanmayı bilmiyor bu yüzden yüz yüze daha iyi.” şeklindeki ifadesinde öğretmenlerin yetersizliğinden dolayı yüz yüze eğitimin daha faydalı olduğunu vurgulamaktadır.

2. Pandemiden sonra uzaktan öğretime devam etmek isteyip istememeye ilişkin bulgular

Tablo 14: Pandemiden Sonra Uzaktan Öğretimle Derse Devam Etmeyi İsteyip İstememe Durumu

	Evet	Hayır
Pandemiden sonra uzaktan öğretimle ders almaya devam etmek ister misiniz?	%29,5	%70,5

Türkçe öğrenen öğrencilerin %70,5'i pandemi süreci bittikten sonra üniversitelerine geri dönmeyi ve yüz yüze eğitimlerine devam etmek istediklerini belirtmişlerdir. Gerekçe olarak ise uzaktan öğretim için yeterli materyali olmaması (Ö63, Ö115, Ö175, Ö235), sistemsel hatalardan

uzak kalmak (Ö43, Ö37, Ö61, Ö157), yüz yüze öğretmeni daha iyi anlamak (Ö34, Ö41, Ö49, Ö82, Ö183), arkadaşları ile vakit geçirebilmek (Ö21, Ö101, Ö106, Ö114, Ö298), sınıfta daha çok eğlenmek (Ö207, Ö280, Ö247) gibi maddeler sunulmaktadır.

8. Öğrencilerin uzaktan öğretime yönelik görüşlerine ilişkin bulgular

Bu problem altında uzaktan öğretime karşı öğrencilerin olumlu ve olumsuz görüşleri ele alınmış ve alt problemler halinde açıklanmıştır.

1. Öğrencilerin uzaktan öğretime yönelik olumlu görüşlerine ilişkin bulgular

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin uzaktan öğretime karşı olumlu görüşleri temalara ayrılmış ve yorumlanmıştır. Aşağıdaki tabloda temalar gösterilerek incelenmiştir.

Tablo 15: Öğrencilerin Uzaktan Öğretime Yönelik Olumlu Görüşleri

Olumlu görüşlere ilişkin temalar	Bağımsız çalışma	Derse tekrar erişebilme
	Kesintisiz eğitim	Rahat ortam
	Sanal ortamın çeşitliliği	Sınıf içi olumsuz durumlardan uzaklaşma
	Stresin olmaması	Ucuz olması
	Uyku	Zamandan tasarruf
	Zamanı değerlendirme	

Tablo 15 incelendiğinde yabancı öğrencilerin uzaktan öğretime yönelik olumlu görüşlerinin bağımsız çalışma, derse tekrar erişebilme, kesintisiz eğitim, rahat ortam, sanal ortamın çeşitliliği, sınıf içi olumsuz durumlardan uzaklaşma, stresin olmaması, ucuz olması, uyku, zamandan tasarruf ve zamanı değerlendirme temaları altında toplandığı görülmektedir. Oluşturulan temalar tek tek incelendiğinde durum şu şekildedir:

Bağımsız çalışma: Bu temaya göre öğrenciler her an her yerde derse katılabilmenin verdiği bağımsız çalışmayı örneklemiştir. Ö13 “Yer sınırlaması yok.”, Ö19 “Evden, işten derse katılabilme.”, Ö153 “İstedığımız zaman ve istediğimiz yerde derslerimizi görebiliyoruz.”, Ö183 “Her zaman yapabilirsin, her yerde yapabilirsin.” ve Ö208 “Dünyanın her yerinden ve farklı durumlarda ulaşılabilir.” ifadeleriyle uzaktan öğretimin zamandan ve mekândan bağımsız çalışmaya alt yapı oluşturduğunu vurgulamışlardır.

Derse tekrar erişebilme: Öğrenciler canlı dersleri kaydeden sistem sayesinde kaçırdıkları veya tekrar izlemek istedikleri dersleri istedikleri saat ve istedikleri zamanda tekrar erişebilmektedirler. Bu durum öğrenciler için uzaktan öğretimin olumlu yönünü göstermektedir. Öğrencilerin görüşleri Ö46 “Dersler kaydedilir ve sonra izleyebilirim.”, Ö63 “Eğer derse girmediysem daha sonra tekrar izleyebilirim.”, Ö112 “Ders bittikten sonra video tekrar izleyebiliriz.” ve Ö258 “Ne zaman isterseniz video tekrar görebilirsiniz yani iki kere ya da daha fazla ders tekrar görebilirsiniz.” şeklindedir.

Kesintisiz eğitim: Kesintisiz eğitim sayesinde öğrenciler Türkçe öğrenmeye ara vermek zorunda kalmadan eğitimlerine devam ettiklerini vurgulamışlardır. Bu noktada öğrencilerin hem eğitimleri aksamamış olmakta hem de pandemi esnasında evden ya da ülkelerinden derslere

katılarak sağlıklarını korumaktadırlar. Yine bu konuda Ö27'nin "Derslerimize ara vermeden devam edebiliyoruz.", Ö107'nin "Mevcut durumda derslerin tamamlanmasına yardımcı olur." ve Ö124'ün "Uzaktan eğitim çok iyi çünkü sağlığımızı koruyoruz ve öğrenmeye devam ediyoruz." ifadeleri destekleyici niteliktedir.

Rahat ortam: Uzaktan eğitimin bir diğer olumlu yanı da evde rahat bir ortam içerisinde derslere katılabilmektir. Öğrenciler uzaktan eğitim sayesinde derslere uzanarak, pijama ile makyaj yapmadan ve çay-kahve içerek katılabilme imkânı bulmuşlardır. Ö18 "Evde rahat bir şekilde ders öğrenebiliriz.", Ö33 "Ders alırken çay ve kahve içebiliriz.", Ö44 "Makyaj yapmaya gerek yok.", Ö97 "Rahat ve pijama ile derse katılıyorum." ve Ö286 "Evde yatarak ders çalışabiliyorum." ifadeleri ile uzaktan eğitimin rahatlığından bahsetmişlerdir.

Sanal ortamın çeşitliliği: Sanal ortam üzerinde çeşitli uygulamaların olması ve öğretmenlerin bu uygulamaları kullanarak öğrencilerine hazırladıkları materyaller sayesinde Türkçe öğrenenler için derslerin hem keyif vermesi hem de teknolojik yenilikleri takip etmeleri uzaktan eğitime bakış açılarını olumlu etkilemiştir. Öğrencilerin görüşlerine bakıldığı zaman; Ö5 "İnternet sayesinde çok eğitim imkânı var ve dersler daha keyifli.", Ö132 "Görsellere erişim imkânı daha hızlı. Videoları daha hızlı görebiliyoruz ve her şey daha pratik oluyor.", Ö163 "Çevrimiçi öğrenme teknolojiden haberdar olmanızı sağlar. Sosyal olarak işbirlik yapmanın yenilikçi bir yoludur.", Ö255 "Uzaktan eğitim yeni teknolojiler öğrenmemi sağlar." ve Ö287 "Araştırma yapmak için çok iyi." gibi ifadeler saptanmıştır.

Sınıf içi olumsuz durumlardan uzaklaşma: Öğrenciler için ders esnasında arkadaşlarının gürültüsü, dışarıdan gelen istenmeyen sesler ve dikkat dağıtıcı tüm unsurların uzaktan eğitimde olmaması olumlu bir durumdur. Öğrenciler içinden Ö49 "Sınıf arkadaşlarımın sesi yok hocamı rahatça dinleyebiliyorum ve daha iyi öğreniyorum." derken Ö175 "Gerçek eğitim gibi rahatsız edici gürültüler yok." şeklindeki ifadesinde sınıf içi olumsuz durumlardan uzaklaşabilmenin kendileri için avantaj olduğundan bahsetmişlerdir.

Stresin olmaması: Sınıf içindeki yüz yüze iletişimde öğrenciler bazen utanıp sorulan soruya cevap vermekte zorlanırken bazen de yanlış cevap verip küçük düşme korkusuyla istedikleri ölçüde derse katılım sağlayamamaktadırlar. Bunun gibi stres unsurlarının uzaktan eğitimde olmaması Türkçe öğrenenlerin derse katılımını artırarak kendilerindeki güven duygusunun gelişmesine yardımcı olmaktadır. Stresin olmaması hakkındaki Ö94 "Öğrenci konuşur çünkü stres yok.", Ö98 "Yüz yüze olmayınca öğrenciler daha rahat katılabilir.", Ö109 "Utanmadan hocamla soruları konuşabilirim." ve Ö168 "Bireylerin kendine güvenmesini sağlar." görüşleri tespit edilmiştir.

Ucuz olması: Uzaktan öğretim sayesinde yol ve ders materyallerinin masraflarından kaçınabildiklerini ifade eden öğrenciler için uzaktan öğretimin daha avantajlı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin görüşleri; Ö32 "Ulaşım ücreti yok.", Ö60 "Ekonomi için iyi.", Ö70 "Yolda para harcamıyoruz.", Ö125 "Masraf az oluyor.", Ö150 "Paradan tasarruf ediyoruz." ve Ö188 "Daha az malzeme maliyeti." şeklindedir.

Uyku: Ö3 "Çok uyuyorum.", Ö165 "İstedğim zaman derse katılabiliyorum, uyuyorum rahatlıkla." ve Ö271 "Dersten 10 dakika önce uyanıyorum ve derse giriyorum. Bu benim için çok iyi." ifadeleriyle uzaktan öğretimin kendileri için uyku problemi yaratmadığı ve bu durumun da uzaktan öğretimin olumlu bir yanı olduğunu vurgulamışlardır.

Zamandan tasarruf: Uzaktan Türkçe öğrenen öğrenciler için sistem, okula gitmeye gerek duymaması, toplu taşımada-trafikte, üniversiteye gitmek için evde yapılan hazırlıklar ile zaman kaybının önüne geçilmesine imkân tanıdığından dolayı avantajlı olmaktadır. Zamandan tasarruf edebilen öğrenciler evdeki kalan boş vakitlerini dinlenerek veya farklı etkinlikler yaparak değerlendirebilmişlerdir. Konu hakkında öğrencilerin Ö22 “Zamanı tasarruf ediyorum.”, Ö41 “Zaman ve güç tasarruf eder. Çünkü ulaşım araçları çok zaman alır ve daha yorgun olurum.”, Ö87 “Zaman ve yoldan tasarruf. Aynı zamanda başka şeyler de yapabilirim.”, Ö116 “Trafik sorunları yok çok vakit kaybetmeden Türkçe öğreniyorum.”, Ö192 “Uzaktan eğitim daha az zaman alır bu nedenle başka şeyler öğrenmeye zamanımız oluyor. Daha az yoruluyorum.” ve Ö235 “Derse katılmak için uzun mesafe ve zaman geçirmiyoruz. Kendimizi hazırlamak için fazla zaman harcamıyoruz.” şeklindeki görüşleri saptanmıştır.

Zamanı değerlendirme: Pandemi döneminde evde geçirilen zamanda Türkçeyi unutmamak ve eğitime ara vermemek adına uzaktan yapılan dersler öğrencilerin zamanlarını iyi bir biçimde değerlendirmelerine olanak sağlamıştır. Bu sayede Türkçe öğrenenler için hem Türkçe ile aralarına mesafe girmemiş hem de süreci evde hiçbir şey yapmadan geçirmemiş olmuşlardır. Öğrencilerin bu konu hakkındaki görüşleri şu şekildedir: Ö1 “Karantinada vakti boş harcamıyoruz.”, Ö73 “Hiçbir şey yapmamak yerine uzaktan kurs pratiktir.”, Ö95 “Bence boş boş oturmaktansa online ders daha iyi.”, Ö143 “Bu sürede vakit faydalı geçti. Ben İran’dan Türk hoca ile Türkçe çalıştım.” ve Ö306 “Vaktimiz güzeldi. Derse daha iyi odaklandık. Koronadan korunduk.”.

2. Öğrencilerin uzaktan öğretime yönelik olumsuz görüşlerine ilişkin bulgular

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin uzaktan öğretime karşı olumlu görüşleri temalara ayrılmış ve yorumlanmıştır. Aşağıdaki tabloda temalar gösterilerek incelenmiştir.

Tablo 16: Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Olumsuz Görüşleri

	Az ders saati	Az katılım
Olumsuz görüşlere ilişkin temalar	Ders saatinin sürekli değişmesi	Dil öğretimine uygun olmaması
	Düşük motivasyon	Eksik iletişim
	İnternet problemi	Konuşma eksikliği
	Materyal eksikliği	Öğretmen problemi
	Sağlık problemi	Sınav olamama
	Sistemsal aksaklık	Sosyal ortamdaki uzak olma
	Tembelliğe yönlendirme	

Tablo 16 incelendiğinde öğrencilerin uzaktan öğretime olumsuz bakmalarının sebepleri olarak az ders saati, az katılım, ders saatinin sürekli değişmesi, dil öğretimine uygun olmaması, düşük motivasyon, eksik iletişim, internet problemi, konuşma eksikliği, materyal eksikliği, öğretmen problemi, sağlık problemi, sınav olamama, sistemsal aksaklık, sosyal ortamdaki uzak olma ve tembelliğe yönlendirme tespit edilmiştir. Temalar tek tek incelendiğinde ortaya çıkan yorumlama aşağıdaki gibidir.

Az ders saati: Yüz yüze eğitime oranla uzaktan öğretimde kısalan ders saatleri öğrencileri olumsuz etkilemiştir. Öğrenciler azalan ders saatleriyle birlikte öğretmenlerinin bazen konuları hızlı geçmesi bazen de konuşma için yeterli zamanın olmamasından dolayı hoşnut değildirler. Öğrencilerden; Ö86 “Ders saatlerinin azaltılması.”, Ö193 “Eğitim süresi kısa bu nedenle dilde ilerleme hissetmiyorum.”, Ö272 “C1 seviyesinde konuşma olmalı. Daha önce dersin süresi altı saatti şimdi sadece iki buçuk saat ve bu öğrencileri olumsuz etkiliyor.” ve Ö286 “Zaman kısa olduğu için hoca bazı konuları anlatmıyor.” gibi görüşler alınmıştır.

Az katılım: Öğrenciler uzaktan öğretimlerde bazı sınıf arkadaşlarının derslere katılım sağlamadığını belirtmişlerdir. Ö99 “Katılım seviyesi daha düşük.” derken Ö105 de “Bazı öğrenciler derslere katılmıyorlar. Az öğrenci olur.” ifadesiyle durumun olumsuzluğunu vurgulamışlardır.

Ders saatinin sürekli değişmesi: Bazı öğrenciler derslerinin sabit bir saatte olmamasından ve sürekli değişen ders saatlerinden şikâyet etmişlerdir. Ö80 “Sabit zamanlama yok.” ve Ö84 “Ders saati her gün aynı saatte değil ve bu da çok sıkıcı oluyor.” şeklindeki görüşleriyle durumu belirtmişlerdir.

Dil öğretimine uygun olmaması: Öğrencilere göre uzaktan öğretim sistemi bazı dil becerilerinde eksik kalmakta ve öğrenciye yardımcı olamamaktadır. Çoğu öğrenci için yazma ve konuşma becerilerine uygun olmayan uzaktan öğretim birkaç öğrenci için de okumaya uygun olmamaktadır. Öğrenciler bu konu hakkındaki görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir: Ö24 “Yazma ve konuşma online öğrenmeye uygun değil.”, Ö169 “Okuma ve yazma engeli.”, Ö208 “Yazma ve konuşma becerilerini iyi etkilemiyor.”, Ö223 “Konuşma yapamıyoruz ve yazmada problem var.”.

Düşük motivasyon: Pandemi sürecini evde geçirmek zorunda kalan öğrenciler için motivasyon düşürücü pek çok sebep tespit edilmiştir. Üniversiteye gidemedikleri için arkadaşlarını görememeleri, öğretmenini sevdiği için her gün onu görerek ders dinlemeye alışmaları, ev içindeki olumsuz koşullardan dolayı derse odaklanamamaları ve sosyal hayattan izolasyon öğrencilerin motivasyonlarını olumsuz yönde etkilemiştir. Öğrenci görüşleri arasında Ö8’in “Motivasyon az odaklanamıyorum.”, Ö9’un “Evdekiler gürültü yapıyor bu yüzden az motivasyon var.”, Ö58’in “Öğrenciler arasında sosyal hayatımıza devam edemeyiz, motivasyon az.”, Ö97’nin “Arkadaş ortamı yok tek başıma motivasyon az.” ve Ö137’nin “Öğretmenimi çok seviyorum her gün görmek istiyorum o yüzden motivasyon az.” görüşleri dikkat çekmektedir.

Eksik iletişim: Öğrenciler için bir diğer olumsuz durum da öğrencilerin arkadaşları ve öğretmenleri arasında iletişim eksikliği yaşamalarıdır. Bazı öğrenciler öğretmenine sormak istediği soruyu sadece ses kullanarak sormadığını ifade ederken bazıları da öğretmenin vücut dilini göremediği için anlamakta zorluk çektiğini vurgulamıştır. Bu kapsamda öğrenci görüşleri şu şekildedir: Ö31 “Spesifik konularda öğretmenin canlı görüntü veya video aracılığıyla gelen ses ve görüntüsünün yetmemesi, mimik, vücut hareketleri gibi ifade ihtiyaçlarını karşılayamaması.”, Ö82 “Arkadaşlarımla sosyal iletişim eksikliği.”, Ö102 “İletişim kurmak çok zor.”, Ö273 “Öğretmen öğrenci arasında bulunan iletişim zayıf kalabiliyor. Öğrenci tarafından sorulan sorular anlaşılabilir.”.

İnternet problemi: Öğrencilerin çoğu yaşadıkları internet probleminden bahsetmiştir. Ders esnasında ara ara kesilen internet bağlantısı, öğretmenin sesinin hatalı gelmesi, açılan bir videonun öğrenciye daha yavaş ulaşması gibi problemleri öğrenciler olumsuz internet bağlantıları

olarak yorumlamışlardır. Ö17 “Ses sorunları ve internet sorunları yüzünden konsantre olamayız.”, Ö18 “Ses gidip gelir ve resim geç gelir. Hocam resmi açıklamayı bitirince resim ancak geliyor.”, Ö37 “Bazen bağlantı kötü oluyor hocayla konuşamıyorum.”, Ö56 “Ses kesik geliyor.”, Ö184 “İnternet kesiliyor ve eğitim kesintiye uğruyor.” ve Ö290 “İnternet kötü.”.

Konuşma eksikliği: Öğrenciler için uzaktan öğretimin bir diğer olumsuz yanı da konuşma pratiğinin yeterli bir biçimde yapılamaması olarak tespit edilmiştir. Azalan ders saatlerinden ve dışarı çıkıp Türklerle muhatap olamayan yabancı öğrenciler için uzaktan Türkçe öğrenmek konuşma becerisini geliştiremeyen bir çözüm olmuştur. Daha çok pratik yapabilmeyi isteyen öğrencilerden Ö5 “Öğrenciler arasında konuşma pratik olmuyor.”, Ö107 “Türkçeyi akıcı bir şekilde konuşan insanlarla karşılaşmamak.”, Ö166 “Konuşma pratik yapmak için yeterli zamanın olmaması.”, Ö261 “Bir dil öğrenmek için konuşmak gerekir bu yüzden uzaktan eğitim zor.” ve Ö262 “Konuşmam hiç gelişmedi.” gibi görüşler alınmıştır.

Materyal eksikliği: Uzaktan öğretimde ihtiyaç duyulan en önemli unsurlar öğrencilerin gerekli materyallere sahip olmasıdır. Bilgisayarı ya da interneti olmayan öğrenciler derslere katılmakta zorluk çekmişler, cep telefonundan katılan öğrenciler de sohbet kısmında yazılanları ve ders içerisinde konuşulanlara aynı anda ulaşamamışlardır. Bu kapsamda Ö25 “Cep telefonundan giremiyoruz.”, Ö123 “Herkes teknolojiye sahip değil.”, Ö183 “Öğrencinin gerektiği araçlar yok.”, Ö217 “Mesela bazı zamanlar hocam ödev veriyor, o ödevler Word ile yapmak zorundayız. Mesela benim Word problem var bu yüzden bazı ödevler yapmak zor.” ve Ö287 “Bilgisayar lazım, iyi internet her zaman lazım.” gibi öğrencilerden alınan ifadeler materyalin önemini vurgulamaktadır.

Öğretmen problemi: Uzaktan öğretim sürecinde öğrencileri rahatsız eden bir diğer husus öğretmen problemidir. Öğretmenlerin bazısının teknolojiyi kullanabilme yeteneğinin olmaması ve bazı sınıflara öğrencilerin daha önce hiç görmediği yeni öğretmenlerin verilmesi öğrenciler için uzaktan öğretimin dezavantajı olmaktadır. Ö19 “Profesörün uzaktan eğitim alanındaki eksikliği iyi değil.”, Ö78 “Öğretmenler teknolojide dikkatsiz.”, Ö173 “Öğretmenin internet kullanımı da dahil olmak üzere çeşitli konularda eğitim almaları ve dersleri yayınlamak için özel programlar kullanmak için eğitilmeleri gerekir.” ve Ö229 “Yeni hocalar! Onları hem tanımıyoruz hem konuşmak için utanıyoruz.” ifadeleri öğrencilerin problemini açıklar niteliktedir.

Sağlık problemi: Türkçe öğrenen öğrenciler ders saatleri süresince aralıksız bilgisayar ekranına baktıkları ve sürekli oturdukları için sağlık problemlerinin oluştuğunu ve oluşabileceğini belirtmişlerdir. Ö49 “Uzaktan öğretimde bilgisayara çok bakıyorum bazen gözlerim ağrıyor.”, Ö66 “Bence ders aldıktan sonra gözlerimiz o kadar acıyor ki çünkü ders aldığımız sürece bilgisayarımıza sürekli bakıyoruz.” ve Ö237 “Uzun süre bilgisayar oturmak sağlık sorunu getirir.” şeklindeki yanıtlar sağlık problemi yaşayan ve yaşayabilecek olan öğrencilerin görüşlerine örnek oluşturmaktadır.

Sınav olamama: Bazı öğrenciler uzaktan öğretimin sınav konusunda yetersiz kaldığını düşünerek kendilerinin Türkçe bilgisini ölçecek sınavı bilgisayar üzerinden yapamayacaklarını belirtmişlerdir. Ö11, Ö125, Ö155 ve Ö234 sırasıyla “Sınav almak zor, sınav veremiyoruz, yazma yapamıyoruz sınav için uygun değil, sınav yapmakta zorluk yaşıyoruz.” ifadeleriyle uzaktan öğretimde sınav olamamaktan dolayı bu durumu olumsuz görmektedirler.

Sistemsel aksaklık: Öğrencilere göre bazen uzaktan öğretim için kullanılan sistemin kendisi problem olmaktadır. Ö41 “Sistem çok kaliteli değil bu yüzden sorun yaşıyoruz.” derken

Ö207 de “Sistem problemi var. Bazen sistem çalışmadığından dolayı dersler iptal oluyor.” diyerek sistem aksaklıklarının derslerini olumsuz etkilediğini vurgulamaktadırlar.

Sosyal ortamdan uzak olma: Türkçe öğrenmek için ana dili konuşurlarıyla sık sık iletişim içinde olmak, öğretmen ve sınıf arkadaşlarıyla her gün etkileşim sağlamak ve sosyal etkinliklere katılmanın önemli olduğunu vurgulayan öğrenciler için uzaktan öğretimin bir diğer olumsuz tarafı da bunları sağlayamamasıdır. Ö106 “Sosyal faaliyetler eksik ve Türk arkadaşlarımla konuşamam.”, Ö118 “İnsanlarla doğrudan teması kaybettim. Sosyal ortam yok.”, Ö132 “Sosyalleşme daha az.”, Ö254 “Türk ortamından uzak olduğum için Türkçeyi unuttum. Arkadaşlarımla görüşmem ve bu benim için değerli sosyal olmam için.” ve Ö280 “Sınıftaki sosyal atmosferi hiçbir teknoloji veremez.” gibi görüşler Türkçe öğrenenler için olumsuz bir ortam oluşturmaktadır.

Tembelliğe yönlendirme: Uzaktan öğretim öğrencilerin görüşlerine göre bazen kendilerini bazen de arkadaşlarını tembelliğe yönlendirmektedir. Öğretmen görmüyor diye dersi dikkate almayan öğrenciler, hep evde olduğu için çalışmayı erteleyenler ve dersler internet üzerinden yapıyor diye kitapları terk edenler bu duruma örnek oluşturmaktadırlar. Bazı öğrencilerin görüşleri şu şekildedir; Ö90 “Önemsemiyorsun ve ders çalışmayı hep geriye atıyorsun.”, Ö93 “Tembel bir öğrenciyi daha tembel yapıyor.”, Ö139 “Öğrenci ders kitaplarını ziyaret etmiyor.”, Ö157 “Bilgisayar ekranında uzun süre oturmak tembellik hissi veriyor.”, Ö168 “Öğrenci tembellik yaparak dersi dikkate almıyor.”

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına göre yabancı uyruklu öğrencilerin büyük bir kısmının 2 yıldan az bir süre içerisinde Türkiye’de yaşadıkları tespit edilmiştir. Teknolojiyi seven öğrencilerin yarısından fazlası dil öğreniminde teknolojinin faydalı olduğunu düşünmekte olsa da çoğunun daha önce uzaktan eğitimle bir dil öğrenim tecrübesi olmadığı saptanmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin teknolojiyi, dil öğreniminde kullanılan yardımcı kaynaklar (kelime öğretimi, mini dil bilgisi programları vb.) ile kullandığı düşünülebilir. Yüksek motivasyona sahip olmayan öğrencilerin çoğunun uzaktan öğretim için materyali olsa dahi bilgisayar, internet gibi uzaktan eğitimin gerekli araçlarına sahip olmayan öğrenciler de tespit edilmiştir. Bu durum öğrencilerin derse katılmalarını ve etkileşimli ders işlemlerini de zorlaştırmıştır. Bu sonuca benzer olarak yapılan araştırmalara bakıldığında Mutluer ve Bavlı (2022); Şimşek (2022); Başaran ve Benseghir (2021); Karakuş ve Ucuzsatar (2020); Buluk ve Eşitti (2020); Chen, Fang, Hou, Han, Xu, Dong ve Zheng (2020) gibi araştırmacıların da öğrenciler üzerinde tükenmişlik sendromu hissetmeleri, donanım eksikliği yaşamaları ve düşük motivasyon sebebiyle uzaktan eğitimde problem yaşadıklarını tespit etmişlerdir.

Öğrenciler ders esnasında öğretmenlerini kamera sayesinde görebilirken sistem izin vermediği için kendileri kullanamamakta olanlar dışında evde rahat bir ortam içerisinde ders işleme imkânına sahip oldukları için kendi istekleriyle kamera açmamayı tercih ettikleri görülmüştür. Uzaktan eğitimde öğretmenlerinin kullandıkları materyale bağlı olarak daha çok dinleme yaptıklarını ifade eden öğrenciler aynı zamanda ders esnasında daha fazla konuşma fırsatına sahip olmuşlardır. Bu bağlamda öğrenciler dinleme ve konuşma becerilerinin diğer becerilere göre daha fazla geliştiğini belirtmişlerdir.

Uzaktan eğitimle ilgili öğrencilerin olumlu ve olumsuz birçok görüşü tespit edilmiştir. Bu görüşler incelendiğinde bağımsız çalışma, derse tekrar erişebilme, kesintisiz eğitim, rahat

ortam, sanal ortamın çeşitliliği, sınıf içi olumsuz durumlardan uzaklaşma, stresin olmaması, ucuz olması, uyku, zamandan tasarruf etmesi ve zamanı değerlendirme olumlu görüşlere ait temalar olarak; az ders saati, az katılım, ders saatinin sürekli değişmesi, dil öğretimine uygun olmaması, düşük motivasyon, eksik iletişim, internet problemi, konuşma eksikliği, materyal eksikliği, öğretmen problemi, sağlık problemi, sınav olamama, sistemsel aksaklık, sosyal ortamdan uzak olma ve tembelliğe yönlendirme olumsuz görüşlere ait temalar olarak tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrenciler yer sınırlaması olmadan evden, işten derse erişebilme hatta derse giremedikleri zaman kayıttan o güne ait dersi izleyebilme imkânına sahip olmaktan; evde makyaj yapmadan gerek pijama gerekse bir şeyler yiyip içerek derse katılabilme rahatlığından; video, ses, resim gibi derse ait araçlara daha hızlı erişebilmekten; sınıfta sınıf arkadaşlarının veya dışarıdan gelen müdahale edemedikleri seslerden uzak olmaktan; rahatça uyuyup stres olmadan derse girebilmekten ve ulaşım araçlarında harcanılan zamanı geri kazanabilmekten dolayı uzaktan eğitimden memnundur. Karatay, Kaya ve Başer (2021) ile İskender (2021)'in çalışmalarında da uzaktan eğitimin benzer olumlu yönleri tespit edilmiştir. Tüm bu olumlu etkenler dışında ders saatinin az olmasından dolayı kendilerinde bir ilerleme görmemekten; yine ders saatlerinin belirli bir düzen içinde olmayıp değişkenlik göstermesinden; yazma, okuma hatta bazı öğrencilere göre konuşma becerileri için uygun olmamasından; ev ortamının müsait olmaması, sosyalleşmenin az olması, arkadaş ve öğretmen özlemi sebebiyle motivasyon düşüklüğünden; internet veya kullanılan sistemden kaynaklanan problemler yüzünden eğitimin kesintiye uğramasından; ana dili Türkçe olan konuşurlardan uzak kalmaktan; bilgisayar ve internet gibi donanımların eksikliğinden; öğretmenin teknoloji kullanımında yetersiz kalmasından; sürekli ders için bilgisayar ekranına bakmaktan yaşanan göz problemlerinden ve öğrenciyi kontrol mekanizması olmaması yüzünden tembelliğe itmesinden dolayı uzaktan eğitimden memnun olmadıkları söylenebilir. Bu kapsamda Genç ve Gümrükçüoğlu'nun (2020) İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime bakış açılarını inceledikleri araştırmada zamandan tasarruf, derse ulaşmada kolaylık ve derse tekrar erişebilme açısından uzaktan eğitime olumlu baktıkları fakat sosyalleşmenin azalması ve yüz yüze etkileşimi etkilemesi nedeniyle de olumsuz bakış açısına sahip olduklarının tespit edilmesi bu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Yine bu bağlamda Mutluer ve Bavlı (2022), Başaran ve Benseghir (2021) ile Kolcu Canatar ve Balcı (2021) da çalışmalarında donanım eksikliği ve internet konusundaki aksaklıkların ders sırasında yaşanan olumsuz etkenlerden biri olduğunu saptarken Şimşek (2022) ve Bay, Karataş ve Üstün (2021) de araştırmalarında uzaktan eğitimin öğrencilerde motivasyon kaybına neden olduğunu tespit etmiştir. Öte yandan Gonzales ve Rubin (2020) tarafından İspanya'da bir üniversitede yapılan araştırmada pandemi sürecinde uzaktan eğitim alan öğrencilerin öğrenmeyi alışkanlık haline getirmeleri olumlu bir davranış oluşturmuş ve bu araştırmada öğrencileri tembelliğe itmesi bakımından farklı bir sonuç göstermiştir.

Son olarak öğrencilerin tamamına yakını sorularına anında geri dönüt alamama, odaklanma problemi yaşama ve Çardak ve Güler (2022)'in de çalışmalarındaki ortak sonuca göre bilgisayar kullanmada yetersiz kalan öğretmenler sebebiyle yüz yüze eğitimin daha faydalı olduğunu düşünmekte ve pandemiden sonra da çoğunluğu üniversite ortamında ders işlemeye geri döneceklerini belirtmişlerdir. Bu bağlamda aşağıdaki önerilere yer verilebilir.

Üniversiteler için;

- Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlere uzaktan eğitimde kullanılacak materyallere ait eğitim verilebilir,

- Eğitim verilecek sistemin hem öğretmen hem öğrenci açısından kullanışlı hale getirilebilir.

Öğretmenler için;

- Alana özgü teknolojik materyaller geliştirilebilir,
- Okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin birlikte gelişimini sağlayacak ders materyalleri hazırlanabilir ve ders saatleri bu becerilere göre ayarlanabilir,
- Öğrencilerle iletişimi yüksek tutabilmek için çeşitli öğrenme veya sohbet ortamlarından sınıf grupları açarak öğrenciler ile kesintisiz bir iletişimin sağlanabilir,
- Motivasyonu yüksek tutmak için etkinlikler geliştirilebilir,
- Sınıf içi etkinlikler sanal ortamlara taşınabilir ve sanal müze gezisi gibi birlikte konuşulup yorum yapılacak faaliyetler düzenlenebilir,
- Derse katılmayan öğrencileri derse çekebilmek için gerek özelden öğrenciyle iletişim kurulup sorunu çözmeye yönelik adımlar atılabilir gerekse de sınıf içi etkinlikler eğlenceli hale getirilerek katılımın devamlılığı sağlanabilir.

Kaynaklar

- Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(1), 92-97.
- Afşar, B. ve Büyükdoğan, B. (2020). Covid 19 pandemisi döneminde İİBF ve SBBF öğrencilerinin uzaktan eğitim hakkındaki değerlendirmeleri. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5, 151-182.
- Başaran, M. ve Bensenghir, R. (2021). Uzaktan eğitimle Türkçe öğrenme sürecinde al düzeyindeki Arap öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri. *Temel Eğitim Dergisi*, 12, 18-24.
- Bay, B., Karataş, F. ve Üstün, B. (2021). Yabancı dil hazırlık sınıfı öğrencileri perspektifinden pandemi sürecinde uzaktan eğitim: fenomenolojik bir çalışma. *Diyalog*, 1, 184-203.
- Boylu, E. ve Arslanbaş, F. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde ölçme ve değerlendirme yönelik çevrim içi web 2.0 araçları. E. Boylu ve H. Güngör (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimi* (ss.349-377) içinde. Nobel Akademi.
- Buluk, B. ve Eşitti, B. (2020). Koronavirüs (covid-19) sürecinde uzaktan eğitimin turizm lisans öğrencileri tarafından değerlendirilmesi. *Journal of Awareness*, 5(3), 285-298.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 133-151.
- Chen, E., Kaczmarek, K. ve Ohyama, H. (2020). Student perceptions of distance learning strategies during COVID-19. *Journal of Dental Education*.
- Çardak, U. ve Güler, Ç. (2022). Uzaktan eğitim ve uzaktan öğretmen yetiştirme bağlamında akademisyen uygulama, görüş ve önerileri. *Van YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, Şubat Özel Sayı, 323-353.
- Demirçelik, E., Mert, R. ve Yıldırım, Z. S. (2021). Kayseri'deki 9. sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (2), 227-235.

- Genç, M. F. ve Gümrükçüoğlu, S. (2020). Koronavirüs (Covid-19) sürecinde ilâhiyat fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime bakışları. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- Gonzalez, T., de la Rubia, M. A., Hincz, K. P., Comas-Lopez, M., Subirats, L., Fort, S. ve Sacha, G. M. (2020). Influence of COVID-19 confinement on students' performance in higher education. *PloS One*, 15(10), e0239490.
- Greenberg, G. (1998). Distance education technologies: Best practices for K-12 settings. *IEEE Technology and Society Magazine*, 17(4). 36-40.
- Karadağ, E. ve Yücel, C. (2020). Yeni tip Koronavirüs pandemisi döneminde üniversitelerde uzaktan eğitim: Lisans öğrencileri kapsamında bir değerlendirme çalışması. *Yükseköğretim Dergisi*, doi:10.2399/yod.20.730688
- Karagöz, N., Ağadayı, E. ve Ayhan Başer, D. (2020). Bir tıp fakültesi öğrencilerinin pandemide uzaktan eğitim ile ilgili davranışları ve sorunları pandemi sürecinde tıp eğitimi. *The Journal of Turkish Family Physician*, 11 (14), 149-158.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N. ve Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 220-241.
- Karatay, H., Kaya, S. ve Başer, D. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uzaktan eğitime yönelik öğrenci görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 24, 223-232.
- Kolcu Canatar, S. ve Balcı, A. (2021). Salgın döneminde uzaktan Türkçe öğretimi: öğretmen görüşleri kapsamında bir değerlendirme. *Uluslararası Karamanoğlu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3 /1, 55-65.
- İskender, M. E. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uzaktan eğitim derslerine ilişkin deneyimler. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 22, 96-117.
- Moore, M. G. ve Kearsley, I. G. (2012). *Distance education: A systems view of online learning*. Wadsworth Publishing.
- Moralı, G. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde anlama becerilerinin geliştirilmesi. E. Boylu ve H. Güngör (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan eğitimi* (119-149) içinde. Nobel Akademi.
- Mutluer, Ö. ve Bavlı, B. (2022). Dezavantajlı ilkokulda görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin perspektifinden acil uzaktan öğretim (AUÖ) uygulamaları. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 30, 47-69.
- Ozan, Ö. ve Göçmenler, H. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan farklılaştırılmış öğretimi projesi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı*, 129-134.
- Özarslan, Y. ve Ozan, Y. (2021). Uzaktan dil öğretimi ve öğrenimi. E, Boylu ve H, Güngör (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan eğitimi* (ss.24-58) içinde. Nobel Akademi.
- Özdoğan, A. Ç. ve Berkant, H. G. (2020). Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, *Salgın Sürecinde Türkiye'de ve Dünyada Eğitim*, 13-43. DOI: 10.37669/milliegitim.788118.
- Pilancı, H. (2015). Web tabanlı uzaktan dil öğretimindeki gelişmeler ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3(3), 253-267.
- Saltürk, A. ve Güngör, C. (2020). Üniversite öğrencilerinin gözünden covid-19 pandemi döneminde uzaktan eğitime geçiş deneyimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(36), 137-174.

- Selçuk, O., Gencer, T. E. ve Karataş, Z. (2021). Sosyal hizmet öğrencilerinin covid-19 salgını ve uzaktan eğitim sürecine ilişkin tutumları ile psikolojik sağlamlıklarının incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 32(3), 967-994. DOI: 10.33417/tsh.931255
- Sezgin, S. (2021). Acil uzaktan eğitim sürecinin analizi: öne çıkan kavramlar, sorunlar ve çıkarılan dersler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 273-296.
- Süral, İ. (2015). Açık ve uzaktan öğrenmede teknolojik altyapının oluşturulması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 81-95.
- Şimşek, A. (2022). Uzaktan eğitimin öğrenci motivasyonu açısından incelenmesi. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 51-76.
- Ülger, K. (2021). Uzaktan eğitim modelinde karşılaşılan sorunlar-fırsatlar ve çözüm önerileri. *International Journal of Contemporary Educational Studies*, 7(1), 393-412.
- Valentine, D. (2002). Distance learning: promises, problems, and possibilities. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(3).
- Yıldırım A. ve Şimşek H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım Şahin, E. (2021). Pandemi sürecinin kadın üniversite öğrencileri üzerindeki etkileri ve uygulanan uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları sorunlar. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(17), 3246-3276.

Extended Abstract

This study focused on Turkish teaching carried out in Turkish teaching centers after the Covid-19 pandemic, in the context of teacher opinions, which is one of the most important pillars of the process. In this context, in the research, it was tried to determine the student experiences regarding the emergency distance Turkish teaching after Covid-19. Because, regarding the application of distance education, taking, and evaluating the opinions of students, who are the most important actors of the education process, is of great importance in terms of both restructuring the ongoing processes and shaping the future studies according to the findings to be obtained as a result of the researches. As the mobility in the world has come to a standstill due to the disease spreading rapidly all over the world after the Covid-19 pandemic that emerged in Wuhan, China in December 2019, the education life of approximately 2 billion students has been moved to a different process. Face-to-face education, which was suddenly interrupted, left its place to distance education, catching some institutions, teachers, and students unprepared. In this context, the focus was on student experiences about whether the following situations were also encountered in the emergency distance Turkish teaching after Covid-19: inadequacy of the instructors who provide education in the distance education process in terms of technology (Sezgin, 2021; Ülger, 2021), technical infrastructure problems that universities experience while providing distance education (Afşar and Büyükdöğün, 2020), students' lack of possession of materials such as computers and internet used in distance education (Selçuk, Gencer, and Karataş, 2021; Yıldırım Şahin, 2021), students' inability to focus and low motivation during the lesson (Demirçelik, Mert, and Yıldırım, 2021; Saltürk and Güngör, 2020), change and decrease in the study pattern of students compared to the previous study rates (Karagöz, Ağadayı, and Ayhan Başer, 2020). In addition, the answers to the following questions were sought.

In the research, which was designed with a case study, the data were collected with “the semi-structured questionnaire form for distance Turkish teaching after Covid-19”. The study group of the research consisted of foreign students in B1, B2, and C1 classes studying in Turkish Teaching Centers affiliated to universities. In the study, convenience sampling, one of the purposive sampling methods, was used.

According to the results of the research, it was determined that most of the foreign students have lived in Turkey for less than 2 years. Although more than half of technology-loving students think that technology is beneficial in language learning, it was established that most of them have not had a language learning experience with distance education before. In this context, it can be thought that students use technology with auxiliary resources (vocabulary teaching, mini grammar programs, etc.) used in language

learning. It was determined that although most of the students who do not have high motivation have materials for distance education, there are also students who do not have the necessary tools of distance education such as computer and internet. This situation also made it difficult for students to participate in the lesson and to conduct interactive lessons.

While the students can see their teachers through the camera during the lesson, it was observed that they prefer not to open the camera voluntarily because they have the opportunity to learn in a comfortable environment at home, except for those who cannot use the camera because the system does not allow it. Students who stated that they listen more depending on the material used by their teachers in distance education also had the opportunity to speak more during the lesson. In this context, students stated that their listening and speaking skills improved more than other skills.

Many positive and negative opinions of students about distance education were determined. When these opinions are examined, it was established that the themes of positive opinions are independent study, re-accessing the course, uninterrupted education, comfortable environment, variety of virtual environment, getting away from negative situations in the classroom, lack of stress, being cheap, sleeping, saving time, and evaluating time. Less lesson hours, less participation, constant change of lesson hours, not being suitable for language teaching, low motivation, incomplete communication, internet problem, lack of speaking, lack of material, teacher problem, health problem, not being able to take an exam, systemic disruption, being away from social environment, and orientation to laziness were identified as the themes of negative opinions. In this context, students were satisfied with distance education because of having the opportunity to access the lesson from home or work without any space limitation and even to watch the lesson of that day from the recording when they cannot attend the lesson; the comfort of being able to attend the class at home without make-up, either in pajamas or by eating and drinking; having faster access to course tools such as video, audio, picture; being away from classmates or outside noises that they cannot interfere with in the classroom; being able to sleep comfortably and attend the class without stress; and regaining the time spent in transportation vehicles. Apart from all these positive factors, it can be said that they were not satisfied with distance education because of not seeing any progress in themselves due to the lack of class hours; the fact that the course hours are not in a certain order and vary; not suitable for writing, reading or even speaking skills according to some students; low motivation due to unsuitable home environment, low socialization, longing for friends and teachers; interruption of education due to problems arising from the internet or the system used; staying away from native Turkish speakers; the lack of hardware such as computers and internet; teacher's inability to use technology; eye problems caused by constantly looking at the computer screen for lectures; and pushing the student into laziness due to lack of control mechanism.

Finally, almost all of the students thought that face-to-face education is more beneficial because of not getting immediate feedback on their questions, having focusing problems, and teachers who are incapable of using computers. In addition, after the pandemic, most of them stated that they would return to teaching in the university environment. In this context, responsibilities such as providing training to teachers in distance education and making the education system useful belong to universities. Tasks such as developing field-specific technological materials, keeping communication with students high, and developing activities to keep motivation high belong to teachers.